

KASZEL KENELOWY
SYNDROM KASZLU KENELOWEGO
ZAKAŻNE ZAPALENIE TCHAWICY I OSKRZELI PSÓW
ZAKAŻNE ZAPALENIE GÓRNYCH DRÓG ODDECHOWYCH PSÓW

Wszystkie cztery określenia dotyczą tej samej choroby psów.

Najczęściej używaną i najbardziej znaną jest kaszel kenelowy. Nazwa ta jest zwodnicza, ponieważ sugeruje, że problem dotyczy tylko psów, które mają kontakt z większą ilością psów lub żyją w dużych grupach: w kenelach, czyli hodowlach, czy też w schroniskach dla zwierząt. Nic bardziej mylnego... Choroba dotyczyć może absolutnie każdego psa, również tego, który mieszka ze swoimi właścicielami sam, bez towarzystwa innych psów. Kaszel kenelowy jest chorobą wysoce zaraźliwą, może się szerzyć zarówno drogą pośrednią (skażone miski, ręce, buty, ubrania), a przede wszystkim drogą bezpośrednią – podczas kontaktu chorego psa ze zdrowym. Wystarczy bardzo krótki kontakt zdrowego psa z jednym chorym psem, aby doszło do zarażenia. Zdrowy pies może zarazić się przy wzajemnym psim oszczekiwaniu przez siatkę ogrodzenia, czy też podczas nawet zdawkowego, krótkiego psiego powitania z chorym psem na ulubionym spacerowym skwerku. Choroba, ponieważ jest bardzo zaraźliwa ma zdolność bardzo szybkiego rozprzestrzeniania się na danym obszarze i może nawet wywoływać miejscowe epidemie. Lekarze weterynarii w swoim rejonie działania z reguły obserwują fale zachorowań na zakażne zapalenie górnych dróg oddechowych - wówczas do lecznicy zgłasza się wielu właścicieli z kaszlącymi psami w tym samym czasie. Ponieważ najczęściej jest tak, że na określonym terenie – we wsi, miasteczku czy na osiedlu mieszkaniowym, kiedy zachoruje jeden pies w niezwykle krótkim czasie choruje ich kilkanaście, czy nawet kilkadziesiąt. Najwyraźniej jednak widać, a właściwie słyszać objawy kaszlu kenelowego właśnie tam gdzie żyje w jednym miejscu wiele psów. Ponad to zawsze większe prawdopodobieństwo zarażenia każdą chorobą zakaźną w tym również i zakaźnym zapaleniem oskrzeli i tchawicy jest tym większe im większa jest grupa zwierząt, z którą pies się kontaktuje. Stąd właśnie wzięła się nazwa kaszel kenelowy, jak również przekonanie, że na ryzyko zachorowania na kaszel kenelowy narażone są psy uczestniczące wystawach, żyjące w hodowlach, przebywające w hotelach, schroniskach, To jest oczywiście prawda, ale fakt ten dotyczy każdej innej choroby zakaźnej i nie należy zapominać o tym, że psy niemające wcale kontaktu z większą ilością innych psów, a utrzymywane są „pojedynczo” również mogą zachorować na zakażne zapalenie górnych dróg oddechowych. **Każdy pies mający jakikolwiek kontakt z drugim psem jest narażony na zachorowanie na kaszel kenelowy.**

Choroba ta objawia się przede wszystkim występowaniem uporczywego, suchego, gwałtownego kaszlu, podczas którego często dochodzi do krztuszenia się, odruchów wymiotnych, a nawet wymiotów. Kaszel ten jest dla psa zwykle bardzo męczący. Pies charczy, jakby chciał wyksztusić coś, co stanęło mu w gardle. Bardzo

przykry to widok. Często obserwuje się również wypływ z nosa i worków spojówkowych. W przypadkach lekkich choroba trwa od 7 do 14 dni. Możliwym powikłaniem jest przewlekłe zapalenie oskrzeli, wówczas objawy utrzymują się zdecydowanie dłużej.

W przypadku psów o obniżonej odporności, między innymi u zwierząt w podeszłym wieku, chorych przewlekłe, zarobaczonych, narażonych na stres, nieszczepionych, bądź szczepionych niewłaściwie, kaszel kenelowy może mieć dużo cięższy przebieg, trwać dużo dłużej i wywoływać nawroty. Przy ciężkim przebiegu choroby, śmiertelność może osiągnąć 20%.

Zakaźne zapalenie tchawicy i oskrzeli występuje na całym świecie i jest jedną z najczęstszych chorób układu oddechowego psów.

Choroby zakaźne tak u ludzi jak i u zwierząt są wywoływane przez drobnoustroje. Najczęściej za jedną chorobę odpowiedzialny jest jeden zarazek. W przypadku kaszlu kenelowego jest inaczej – chorobę tę wywołuje zazwyczaj kilka drobnoustrojów zarówno wirusów jak i bakterii. Do najczęściej izolowanych z przypadków zakaźnego zapalenia górnych dróg oddechowych psów należą: wirus parainfluenzy psów (CPI), adenowirus psów (CAV- 2) i bakteria *Bordetella bronchiseptica*.

Szczególnie istotnym drobnoustrojem dla wywoływania i rozwoju kaszlu kenelowego jest bakteria *Bordetella bronchiseptica* – może ona wikłać wirusowe zakażenia, jak również być pierwotnym czynnikiem chorobotwórczym. Bakteria ta ma zdolność przylegania do rzęsek nabłonka komórek układu oddechowego i paraliżowania ich ruchu. Na skutek działania tej bakterii staje się ograniczone, lub też całkiem uniemożliwione oczyszczanie dróg oddechowych z ciał obcych, a przede wszystkim z zarazków, co zdecydowanie sprzyja rozwojowi zakażeń wirusowych w drogach oddechowych.

Dotychczas wszystkie psy zabezpieczane regularnie iniekcyjnymi szczepionkami skojarzonymi, zawierającymi między innymi wirus parainfluenzy i adenowirus, (który jednocześnie powoduje wytworzenie odporności przeciwko chorobie Rubartha), chronione są przeciwko dwóm tylko czynnikom wywołującym syndrom kaszlu kenelowego. Nie zawsze się o tym pamięta i niektórzy wyliczając choroby, przeciwko, którym zabezpieczają skojarzone szczepionki iniekcyjne wymieniają kaszel kenelowy. Należy pamiętać o tym, że szczepionki te zabezpieczają tylko przed dwoma czynnikami wywołującymi tę chorobę. Ponad to od dawna wiadomo też, że szczepionki podawane w iniekcji nie są w stanie w pełni zapobiec zakaźnemu zapaleniu tchawicy i oskrzeli, nie tylko, dlatego, że nie zawierają pełnej gamy czynników go wywołujących, ale również ze względu na fakt, że w przypadku tej choroby układu oddechowego niezbędne jest utworzenie odporności miejscowej w obrębie dróg oddechowych, czego przy pomocy szczepionek iniekcyjnych nie jesteśmy w stanie uzyskać. Dotychczas jednak był to jedyny dostępny, choć niedoskonały sposób zabezpieczania psów przeciwko zakaźnemu zapaleniu górnych dróg oddechowych.

Niedawno pojawiła się zupełnie nowa możliwość ochrony przeciwko kaszlowi kenelowemu u psów. Nowa szczepionka zabezpieczająca przed tą chorobą zawiera kluczowy antygen bakteryjny *Bordetella bronchiseptica*, którego nie zawierają

powszechnie stosowane skojarzone szczepionki iniekcyjne, a także wirus parainfluenzy psów. Zupełnie niespotykany dotychczas jest sposób aplikacji szczepionki. Szczepionki nie podaje się w formie iniekcji, tylko za pomocą specjalnego aplikatora do jednego z otworów nosowych. Taki sposób aplikacji jest bezbolesny i bezstresowy, a przede wszystkim zapewnia bezpośrednio dotarcie podawanych antygenów do właściwego miejsca – do układu oddechowego. Dzięki temu budowana jest odporność miejscowa, która w przypadku zakaźnego zapalenia tchawicy i oskrzeli psów jest jedynym i optymalnym sposobem zapewniającym właściwy poziom zabezpieczenia.

W przypadku szczepień iniekcyjnych szczepionkami zawierającymi wirus parainfluenzy, dla wytworzenia pełnej i długotrwałej odporności konieczne jest powtórzenie szczepienia w odstępie około dwóch tygodni, ponad to odporność buduje się przez okres do kilkunastu dni. Różnica pomiędzy dotychczasową, niedoskonałą metodą zapobiegania zakaźnemu zapaleniu tchawicy i oskrzeli u psów, a nowym sposobem polega również na tym, że już jednorazowa aplikacja donosowej szczepionki zapewnia wytworzenie pełnej odporności, która trwa przez okres 12. miesięcy. Ponad to donosowy sposób podania szczepionki pozwala na uzyskanie odporności bardzo szybko – już po 72 h, co w niektórych przypadkach może mieć bardzo duże znaczenie.

Pamiętajmy, że na kaszel kenurowy może zachorować każdy pies. Dotychczasowe sposoby profilaktyki nie gwarantowały pełnej i wysoce skutecznej ochrony przeciwko zakaźnemu zapaleniu tchawicy i oskrzeli u psów. Warto zabezpieczyć swojego psa przy zastosowaniu nowej udoskonalonej metody zapobiegania bardzo zaraźliwej i najbardziej powszechnej chorobie układu oddechowego psów.